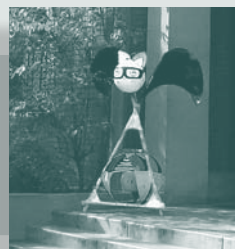

Pedagógiai jelenetek

Pivók Lászlóné Gajdár Klára

A bizonytalanságtól – a diagnózisig

*„Osztani magad – hogy sokasodjál,
Kicsikhez hajolni – hogy magasodjál,
Hallgatni őket – hogy tudd a világot,
Róluk beszélni – ha szólsz a világhoz”*
(Váci Mihály)

„A gyermek egészséges, közösségbe mehet.” Ilyen tartalmú orvosi igazolással jönnek a gyermekek 3 évesen az óvodába.

36 éves tapasztalatom során többször találtam magam abban a helyzetben, hogy a gyermekek „furcsaságaira” fokozottan oda kellett figyelnem, szakemberekkel konzultáltam, és a szülőket is nekem kellett szembesítenem azzal, hogy gyermekük eltér valamiben az „átlagtól”. Előfordult már, hogy a gyermek szülés közben agyvérzést kapott, melynek súlyos idegi-szervi következményei lettek, erről a szülők – iskolázatlanságuknál fogva is – nem tudtak, vagy nem akarták tudomásul venni, bennünket pedig sem a gyermekorvos, sem a védőnő nem tájékoztatott a várható problémahelyzetről. És eddig ez még csak a mi problémánk. De az kinek a felelőssége, hogy az egészségügyben a gyermekorvos és a védőnő a születéstől való folyamatos gondozás alatt a gyermeket nem küldte három éven át semmilyen vizsgálatra, nem irányították speciális szakterületre? Volt olyan is, hogy nekem kellett „diagnosztizálni”, hogy az egyik fülére süket a kislány, és sajnos sorolhatnám az eseteket.

Most egy autista kisfiú történetét mutatom be részletesebben.

Az értelmiségi szülők második házasságából két fiú született. A nagyobb gyermek a szomszédos csoportba járt, mindig az apa hozta-vitte, az anyát nem is láttuk az óvodában,

gyesen volt a kicsivel. Nem jártak sem az utcán, sem a játszótereken. Mint később kiderült, szégyellték gyermekük viselkedését, szülői kudarcként élték ezt meg. A nagyobb fiú is furcsa viselkedésű volt, de a kollégák ezt soha nem jelezték a szülőknek, úgy ment iskolába, hogy „minden rendben van.” A későbbiek során, az iskolában derültek ki a problémák. A kistestvért – a keserű tapasztalatok alapján – már a mi csoportunkba írták be. Az anyagi szépségű kisfiú örömmel érkezett a közösségbe, de első pillanattól látni lehetett, hogy a sok inger felzaklatja, zavarja a sok gyermek, nem tud alkalmazkodni az új helyzetekhez. Végtelen türelmet, szeretetet, sok energiát igényelt a csoportban dolgozó három felnőttől, hogy mindenki számára elfogadhatóvá tegyék ezt a speciális helyzetet. Kerestem a probléma okát, furcsa magatartásának meghatározását. Sok szakirodalmat olvastam, konzultáltam szakemberekkel, én készen álltam a probléma feltárására, kezelésére, már csak a szülők jelzését vártam, mikor kérnek segítséget. Velem nagyon szoros érzelmi kapcsolatba került a kisfiú, erről hosszan győződött meg a család, míg a második óvodai év vége felé érkezett el az a bizalmi pillanat, amikor az anyuka kért egy időpontot, hogy beszéljünk kisfia átlagtól eltérő viselkedéséről. Első lépésként azt ajánlottam, hogy a városban működő speciális iskola autista csoportjának vezetőjét megkérem, jöjjön ki az óvodába, és figyelje meg a gyermeket a közösségben. (Ez egyébként hivatalosan nem volt járható út, személyes kapcsolat alapján sikerült elintéznem.) Ezt követően a megfigyelés tapasztalatait, a gyógypedagógus véleményét az anyukával hármasban megbeszéljük. Másnap már bejelentkeztek vizsgálatra a budapesti autista központba, ahová szintén összeköttetés révén, soron kívül sikerült bekerülni.

A vizsgálati diagnózis: gyermekkori autizmus (pervazív fejlődési zavar). Javasolják a gyermek speciális egyéni fejlesztésének megkezdését. Megfontolandónak tartják a következő tanévre a gyermek kísérleti jelleggel való beiskolázását egy tanévre a helyi, autizmussal élő gyermekeket nevelő csoportba. Szükségesnek tartják továbbá mozgásfejlesztést a „szárazföldi HRG”, azaz TSTM programmal.

A „probléma” nevesítése, a további teendők konkretizálása láthatóan megnyugtatták a családot, anyuka sokkal nyitottabb, felszabadultabb lett, nem nyomasztotta az a képzet, hogy gyermeke „kezelhetetlenségének” oka az ő szülői alkalmatlansága.

Összefoglalva: az óvodába történő beiratkozásnál tudni kell – mind a szülőnek, mind a befogadó intézménynek –, hogy speciális nevelést, ellátást igénylő gyermeket csak olyan óvoda vehet fel, amelynek alapító okiratában ez rögzítve van, így rendelkezik is a szükséges feltételekkel. Az óvodapedagógusok felelőssége – a fentiek hiányában – igen nagy: a problémát fel kell ismerni, körülhatárolni, melyhez speciális szakismeretekkel kell rendelkezniük. A tapasztalt zavarokat közölni kell a szülőkkel, melyhez bizalmas kapcsolat megléte szükséges, és a megfelelő szakemberhez való irányításban is segítséget kell nyújtani!

De ugye nem csak az óvodáé a felelősség?